

รายชื่อผู้เข้ารับการฝึกอบรม กลุ่ม 6

1. นางศรีัญญา กมลจิตรวี เจ้าพนักงานศาลยุติธรรมชำนาญการพิเศษ สำนักอำนวยการประจำศาลจังหวัดชัยภูมิ
2. นายปิยะพงษ์ แจ่มแจ่ม เจ้าพนักงานศาลยุติธรรมชำนาญการ สำนักงานประจำศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดเพชรบูรณ์
3. นางสาวอังศุมาลิน เกษมรัตน์ นิติกรชำนาญการ สำนักงานประจำศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดอุตรดิตถ์
4. นางสาวอรอนงค์ เลิศชนนิกานต์กุล นิติกรปฏิบัติการ สำนักงานประจำศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดเพชรบูรณ์
5. นางสาวสิรินาถ ชวาลตันพิพัทธ์ นักจิตวิทยาปฏิบัติการ สำนักงานประจำศาลศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดระยอง
6. นายวุฒิพงษ์ เกื้อฉิม นิติกรปฏิบัติการ สำนักกระงับข้อพิพาท
7. นายรัฐศรีณย์ พงษ์สุขเวชกุล เจ้าพนักงานคดีปฏิบัติการ สำนักอำนวยการประจำศาลแขวงสมุทรปราการ

โครงการฝึกอบรมในหลักสูตร การฝึกอบรมเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิทางกฎหมายสำหรับข้าราชการศาลยุติธรรมของประเทศไทย ณ มหาวิทยาลัยคันไซ (Kansai University) ประจำปี ค.ศ. 2014

(พ.ศ. 2557) ระหว่างวันที่ 30 มิถุนายน - 12 กรกฎาคม 2557

ณ มหาวิทยาลัยคันไซ เมืองโอซาก้า ประเทศญี่ปุ่น

นับเป็นโอกาสที่ดีอีกครั้งหนึ่งในชีวิตของข้าราชการศาลยุติธรรม ที่มีโอกาสได้รับทุนไปฝึกอบรมในหลักสูตร การฝึกอบรมเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิทางกฎหมายสำหรับข้าราชการศาลยุติธรรมของประเทศไทย ณ มหาวิทยาลัยคันไซ (Kansai University) ประจำปี ค.ศ. 2014 (พ.ศ. 2557) เมืองโอซาก้า ประเทศญี่ปุ่นในครั้งนี้ ซึ่งการฝึกอบรมที่ประเทศญี่ปุ่นครั้งนี้ นับเป็นครั้งแรกของข้าพเจ้า และของเพื่อนๆ อีกหลายๆ ท่าน แต่หลายๆ ท่านที่ร่วมเดินทางไปในครั้งนี้ บางท่านมีประสบการณ์เดินทางมาฝึกอบรม หรือเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศญี่ปุ่นมาแล้ว อาทิเช่น คุณปิยพงศ์ แจ่มแจ้ง หรือพี่ใหญ่ ซึ่งเดินทางมาเยือนประเทศญี่ปุ่นรวม ๕ ครั้งแล้ว ซึ่งจากประสบการณ์ของพี่ใหญ่ สามารถเป็นไกด์นำเที่ยว รวมทั้งแนะนำข้อมูลเกี่ยวกับประเทศญี่ปุ่นให้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรมครั้งนี้ได้เป็นอย่างดี

จากการฝึกอบรมข้าพเจ้า และผู้เข้าร่วมฝึกอบรมทุกท่านได้ทราบถึงระบบกฎหมาย รวมถึงระบบการจัดการศาลยุติธรรมของประเทศญี่ปุ่น ซึ่งมีระบบกฎหมายที่แตกต่างไปจากประเทศไทย ความเจริญก้าวหน้าในด้านการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในงานธุรการของศาล อีกทั้งประสบการณ์จากการเดินทางท่องเที่ยวสัมผัสแดนอาทิตย์อุทัย ผู้เข้ารับการฝึกอบรมกลุ่มที่ ๖ ขอนำความรู้ และประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์มาถ่ายทอดให้ท่านผู้อ่านได้ทราบ ทั้งนี้ บทความนี้หากมีข้อบกพร่องใดก็ตาม ผู้เข้ารับการฝึกอบรมกลุ่มที่ ๖ ขอน้อมรับไว้ และกราบขออภัยไว้ด้วยนะครับ หากบทความนี้มีคุณประโยชน์แก่ท่านผู้อ่านอยู่บ้าง ข้าพเจ้าขอยกคุณความดีนั้นเป็นการเทิดคุณไว้แก่สำนักงานศาลยุติธรรม ที่เปิดโอกาสข้าพเจ้าและทุกท่าน ได้เดินทางไปฝึกอบรมในครั้งนี้ ข้าพเจ้าขอเริ่มที่บทความของนายปิยพงศ์หรือพี่ใหญ่ แจ่มแจ้ง เชิญติดตามได้เลยครับ

สำหรับข้าพเจ้าเองต้องเรียนก่อนว่า ครั้งนี้มิได้เป็นการเดินทางไปประเทศญี่ปุ่นเป็นครั้งแรก แต่เป็นการเดินทางไปญี่ปุ่นเป็นครั้งที่ ๕ ในช่วงของการสมัครสอบขอรับทุนของสำนักงานศาลยุติธรรม บรรดาข้าราชการในศาลของข้าพเจ้าต่างถามเป็นเสียงเดียวกันว่าทำไมถึงขอไปอบรมที่ประเทศญี่ปุ่นเป็นอันดับแรก คำตอบที่ข้าพเจ้าได้ตอบไป มีดังนี้

เมื่อคราวที่ข้าพเจ้าได้ไปอบรมที่ประเทศญี่ปุ่น ซึ่งเป็นการเดินทางไปต่างประเทศครั้งแรกของข้าพเจ้า ข้าพเจ้ารู้สึกประทับใจในประเทศญี่ปุ่นในเรื่องของเทคโนโลยี เช่น ห้องน้ำที่มีโถชักโครกที่ทันสมัยมาก ประกอบกับเป็นประเทศที่มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย มีความสะอาด เป็นอย่างมาก ซึ่งตรงนี้ เราต้องยอมรับว่าต่างกับประเทศไทยอย่างมาก นั่นคือ ความรู้สึกแรกที่ข้าพเจ้ามีต่อประเทศญี่ปุ่นนำมาซึ่งความคิดที่ว่า เราต้องกลับมาประเทศนี้อีกให้ได้

หลังจากนั้น ข้าพเจ้าได้มีโอกาสกลับมาประเทศญี่ปุ่นอีก ๓ ครั้ง ซึ่งใน ๓ ครั้งนี้ มีอยู่ ๑ ครั้ง ที่ข้าพเจ้าได้เดินทางมาคนเดียว และได้พบกับความประทับใจในประเทศญี่ปุ่น รวมทั้งคนญี่ปุ่น คือ

๑.คนญี่ปุ่นเป็นคนมีน้ำใจมาก และมีความน่ารัก เช่น เมื่อข้าพเจ้าถามทางจะได้รับการบอกทางเป็นอย่างดี บางครั้งถึงขั้นพาเราไปส่งยังที่หมายเลยที่เดียว บางทีระหว่างทางเขาเห็นเราหนาวเขาบอกให้เรารอหน้าร้านสะดวกซื้อและเข้าไปซื้อกาแฟร้อนมาให้เรา โดยไม่คิดเงิน สำหรับข้าพเจ้าประทับใจมาก ที่เรามาขอความช่วยเหลือ แล้วเค้าช่วยเหลือเรา และยังซื้อเครื่องดื่มให้เรา โดยไม่คิดอะไร

๒. คนญี่ปุ่นมีความเป็นระเบียบวินัยมาก ซึ่งข้าพเจ้าเห็นว่า ควรเริ่มต้นนำมาปรับใช้ในสังคมไทย เช่น การเข้าแถวรอต่อคิว ไม่ว่าจะทำกิจกรรมใด ๆ ก็ตาม เช่น ซื้ออาหาร ขึ้นรถไฟ เป็นต้น

๓. คนญี่ปุ่น เคารพและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์อย่างเคร่งครัด ซึ่งก็เป็นแบบอย่างที่เหมาะสมที่ประเทศไทยน่าจะนำมาปรับใช้กับสังคมไทยเช่นกัน มีตัวอย่างเช่น มีครั้งหนึ่ง ข้าพเจ้าได้สั่งอาหารในร้านอาหารแห่งหนึ่ง โดยไม่ได้ดูรายละเอียดว่าที่ ข้าพเจ้าสั่งอาหารไปนั้นต้องนำกลับไปทานที่บ้าน เมื่ออาหารมา ข้าพเจ้าได้แจ้งกับพนักงานของร้านว่า ต้องการทานที่ร้าน พนักงานแจ้งว่า ข้าพเจ้าสั่งกลับบ้านต้องนำกลับไปทานที่บ้าน ไม่สามารถทานที่ร้านได้ ข้าพเจ้ารู้สึกประทับใจว่า คนของประเทศนี้ น่าจะจริงจังที่ยึดกฎเกณฑ์อย่างสุด หรือแม้แต่รัฐธรรมนูญของประเทศนี้ แม้ประเทศอื่นจะเข้ามามีส่วนร่วมในการร่างรัฐธรรมนูญ แต่ทางญี่ปุ่นก็เคารพ บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ไม่เคยฉีกหรือยกเลิกแต่ประการใด

๔. คนญี่ปุ่นให้ความสำคัญกับคนพิการ เราจะเห็นได้จากทางเดิน ทางข้ามแยกต่างๆ ที่พื้นจะมีปุ่มสำหรับคนตาบอด ตรงแยกไฟแดง เมื่อสัญญาณไฟให้คนข้ามเขียวขึ้น จะมีเสียงดนตรีบอกให้คนตาบอดทราบด้วยว่า ข้ามทางแยกได้แล้ว หรือแม้แต่ในลิฟท์ก็จะมีอักษรเบลล์สำหรับคนตาบอด ใน Super Market กระป๋องเบียร์ น้ำ มีอักษรเบลล์บอกให้คนตาบอดทราบ ว่านั่นคือสินค้าอะไร มีครั้งหนึ่งข้าพเจ้าได้มีโอกาสขึ้นรถโดยสารประจำทาง (รถเมล์) ปรากฏว่ามีพ่อพาลูกที่น่าจะป่วยเป็นดาวซินโดรม ขึ้นมาบนรถ พนักงานขับรถรีบกุญแจจูงช่วยขึ้นรถพร้อมกับนำอุปกรณ์ประจำรถ มีลักษณะเป็นเข็มขัดสำหรับล้อรถขึ้นไว้กับรถประจำทางมาล้อคนเรียบริ้วๆ แล้วจึงออกรถ ซึ่งเป็นอีกเหตุการณ์หนึ่งที่ข้าพเจ้าประทับใจในประเทศนี้

๕. คนญี่ปุ่นมีความละเอียดอ่อน ใส่ใจในรายละเอียด กล่าวคือ ตามเมืองต่างๆ ในประเทศญี่ปุ่นฝาท่อระบายน้ำจะทำเป็นเอกลักษณ์หรือจุดเด่นประจำเมืองนั้น เช่น โอซาก้า ฝาท่อจะเป็นรูปปราสาทโอซาก้า นารา ฝาท่อจะเป็นรูปกวาง เป็นต้น

ดังนั้น จากที่กล่าวมาทั้งหมด คือ เหตุผลว่าทำไมข้าพเจ้าจึงเลือกที่จะเดินทางไปอบรมที่ประเทศญี่ปุ่น นั่นคือ ประสบการณ์การใช้ชีวิตในประเทศญี่ปุ่น ซึ่งข้าพเจ้าขอยืนยันว่าจะต้องไปประเทศญี่ปุ่นอีกแน่นอน

ต่อไปจะเป็นส่วนของเนื้อหาวิชาที่ได้รับจากการอบรมในครั้งนี้

๑. ระบบความมั่นคงในประเทศญี่ปุ่น (Security In Japan)

คำว่า “ระบบความมั่นคงในประเทศญี่ปุ่น” หรือ Security In Japan นี้หมายถึง กฎหมายว่าด้วย การจํานำ จํานอง

การจํานำของประเทศญี่ปุ่นนั้น เป็นการโอนสิทธิครอบครองสังหาริมทรัพย์ ส่วนการจํานองของประเทศญี่ปุ่นนั้น ไม่โอนสิทธิครอบครองในสังหาริมทรัพย์ ดังนั้น การจํานำจํานอง ความหมายของญี่ปุ่นกับจึงเหมือนกัน แต่ญี่ปุ่นมีการแยกกันระหว่างบ้านกับตัวที่ดิน บ้านมิใช่ส่วนควบของที่ดิน ส่วนประเทศไทย บ้านเป็นส่วนควบกับที่ดิน ดังนั้น ในประเด็นนี้ของญี่ปุ่นจึงต่างกับของไทย ในประเทศญี่ปุ่นมีการทำสัญญาที่เรียกว่า Joto Tanpo เป็นสัญญาที่อยู่ระหว่างสัญญาขายฝากกับสัญญาจํานองยกตัวอย่างเช่น

นาย A ทำสัญญา Joto Tanpo กับนาย B โดยจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินให้นาย B แต่นาย A ยังเป็นผู้ใช้ประโยชน์ที่ดินอยู่ นาย B ได้เพียงกรรมสิทธิ์แต่ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์ที่ดิน และเมื่อนาย A ได้นำเงินมาชำระให้นาย B ครบตามจำนวนในสัญญา Joto Tanpo แล้ว นาย B จะต้องโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินคืนให้นาย A กรณี Joto Tanpo นี้ เป็นสัญญาขายฝากที่ไม่มีกำหนดเวลา ซึ่งในประเทศไทยการขายฝากจะมีกำหนดเวลา เป็นข้อแตกต่างระหว่างไทยกับญี่ปุ่นในเรื่องสัญญาขายฝาก

ประเด็นต่อไป คือ สิทธิในการไถ่ถอนทรัพย์สินคืน เช่น นาย A กู้เงินนาย B ๑๐ ล้านบาท นาย A นำที่ดินราคา ๓๐ ล้านบาท มาวางเป็นประกัน ถ้านาย A ไม่สามารถนำเงิน ๑๐ ล้านบาท มาชำระหนี้ให้นาย B ได้ นาย B มีสิทธินำเงินจำนวน ๒๐ ล้านบาท มาให้นาย A จากนั้น นาย B ได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินของนาย A ไปทั้งหมดเลย หรือไม่ นาย B อาจหาบุคคลภายนอกมาซื้อที่ดินแปลงดังกล่าว แล้วนำเงินจากการขายจำนวน ๒๐ ล้านบาท ให้นาย A ไป ส่วนตัวนาย B จะได้เงินจากการขายอีก ๑๐ ล้านบาทก็ได้

๒. การสืบพยานของประเทศญี่ปุ่น

ศาลของญี่ปุ่น จะพิจารณาองค์ประกอบของความผิดตามกฎหมายเป็นสำคัญว่าผู้เสียหายมีอำนาจฟ้องหรือไม่ โดยพิจารณาจากข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ดังนั้น การสืบพยานในญี่ปุ่นคือการพิสูจน์ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น

คำให้การของพยานในภาษาญี่ปุ่น เรียกว่า “โชโดะชิเรียว” ซึ่งศาลจะต้องพิจารณาว่ามีความน่าเชื่อถือได้หรือไม่มากนักน้อยเพียงไร โดยพิจารณาจากข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ป.วิ.แพ่ง มาตรา ๒๔๗ ของประเทศญี่ปุ่น กำหนดว่า ศาลต้องรับฟัง คำฟ้อง คำให้การ และพยาน ด้วยใจเป็นกลาง

ประเทศญี่ปุ่น ใช้ระบบกล่าวหา ดังนั้น ศาล ไม่มีอำนาจเรียกพยาน ศาลต้องพิจารณาพยานหลักฐานที่คู่ความเป็นผู้นำมาพิจารณาในศาลเท่านั้น ดังนั้น ศาลจึงไม่มีอำนาจเรียกพยานนอกเหนือจากที่คู่ความนำมาสู่ศาล แต่บางกรณี เมื่อความยุติธรรม ศาล อาจเสนอให้คู่ความยื่นพยานหลักฐานที่จำเป็นต่อการพิจารณาเข้ามาในคดีได้ การยื่นพยาน คำพยานอยู่ภายใต้การครอบครองของบุคคลภายนอก ให้คู่ความ ขอบหมาย ต่อศาล เมื่อนำพยานนั้นมาสู่ศาล ซึ่งการยื่นพยานนี้ต้องสำเนาให้อีกฝ่ายทราบด้วย ซึ่งเหมือนกับประเทศไทย

ข้อเท็จจริงที่ไม่จำเป็นต้องพิสูจน์ ได้แก่ ข้อเท็จจริงที่คู่ความยอมรับ เช่น สัญญาที่ทำคู่ความรับว่า ทำสัญญากันจริง รวมทั้งข้อเท็จจริงที่ทุกคนรู้โดยทั่วไปก็ไม่ต้องพิสูจน์ เช่น วันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๐๑๔ มีได้ฝนเข้าที่ โอกินาว่า เป็นต้น ซึ่งประเด็นข้อเท็จจริงที่ไม่จำเป็นต้องพิสูจน์ของญี่ปุ่น เหมือนกับของประเทศไทย

เรื่องต่อมา เป็นบทความของ นางสาวอรอนงค์หรือพ็อร์ เลิศชนนิกานต์กุล ซึ่งจะนำเสนอในเรื่องการใช้ ฮังโก๊ะ ของชาวญี่ปุ่นในการทำนิติกรรม – สัญญา ติดตามกันได้เลยครับ

แนวคิดของคนญี่ปุ่นทั่วไปในเรื่องการทำสัญญาซื้อขายหรือการทำนิติกรรมสัญญาต่างๆ โดยปกติทั่วไปมีการแสดงเจตนา หรือแค่การกระทำอย่างเดียวกันก็เกิดเป็นนิติกรรมและสัญญาได้ แต่ว่าในความคิดของคนญี่ปุ่นโดยทั่วไปคิดว่าบางทีจะต้องมีการทำหนังสือสัญญาออกมาก่อน ไม่อย่างนั้นก็จะไม่มีผลบังคับกัน ซึ่งในเรื่องรายละเอียดของเรื่องซื้อขายและนิติกรรมสัญญาจะไม่ขอกล่าวถึง แต่ข้าพเจ้าอยากจะนำเสนอให้ทุกท่านได้ทราบเกี่ยวกับคำว่า "ฮังโก๊ะ"

ความสมบูรณ์ของสัญญาจะต้องมีการเขียนชื่อและมีการปั๊มฮังโก๊ะ เหมือนว่าเป็นการปั๊มตราประทับเพื่อใช้แทนลายเซ็นหรือลายมือชื่อของตน แล้วก็เขียนชื่อด้วย นี่เป็นความคิดของคนทั่วไปแต่จริงๆ แล้วตามกฎหมายอาจจะไม่เป็นอย่างนี้ได้ แต่ว่าในข้อกฎหมายก็ไม่ต้องมีหนังสือสัญญาก็ได้แต่ถ้ามีหนังสือสัญญาก็จะมีประโยชน์เมื่อนำมาใช้เป็นหลักฐานในการพิสูจน์คดี คนไทยอาจจะไม่ค่อยเคยเห็น "ฮังโก๊ะ" มาก่อน

ลักษณะของ "ฮังโก๊ะ" ที่คนญี่ปุ่นใช้อยู่โดยปกติจะมีอยู่ ๒ อัน อันหนึ่งจะใช้เฉพาะกรณีในเอกสารสำคัญแต่อีกอันหนึ่งใช้ในเอกสารทั่วไป ซึ่งฮังโก๊ะอันนี้สามารถหาซื้อได้ในร้านร้อยเยนทั่วไป ฮังโก๊ะอีกอันที่เป็นชิ้นสำคัญจะสั่งทำมาจากช่าง ยกตัวอย่างของอาจารย์ผู้สอนชื่อ GOTO, Motonobu จะเห็นว่าฮังโก๊ะตรงหัวด้านบนจะมีเขียนชื่อและนามสกุลของอาจารย์ไว้ ถ้าเป็นฮังโก๊ะร้านร้อยเยนจะมีแค่นามสกุลของอาจารย์ ในความคิดเห็นของคนญี่ปุ่นทั่วไปเมื่อนำฮังโก๊ะขึ้นมาปั๊มก็จะมีผลขึ้นมาทันที แต่ว่าจริงๆ ก็ไม่ได้เป็นอย่างนี้ทุกกรณี เช่น ในกรณีทำพินัยกรรมก็ต้องมีลายมือชื่อของตัวเองและมีฮังโก๊ะปั๊มอีกทีจึงจะสมบูรณ์เป็นพินัยกรรม อย่างในการ์ตูนของญี่ปุ่นบางเรื่องเวลาทำตัวเงินในลักษณะของการส่งมอบต่อ ปกติการสลักหลังเช็คแค่ลงลายมือชื่ออย่างเดียวก็พอแล้ว แม้ไม่ปั๊มฮังโก๊ะลงไปก็พอให้ตนต้องรับผิดชอบด้วยแล้ว เพราะฉะนั้นคนโดยทั่วไปก็จะโดนหลอกด้วยการที่ว่าต้องมีฮังโก๊ะก่อนถึงจะมีผลของสัญญาเกิดขึ้น ซึ่งจริงๆ ตามกฎหมายแล้วไม่จำเป็นต้องมีทุกกรณี เพราะฉะนั้นพวกหนังสือสัญญาที่สำคัญเช่นการซื้อขายอสังหาริมทรัพย์การซื้อขายที่ดินก็ต้องมีทั้งชื่อที่เป็นลายมือชื่อและก็ต้องมีฮังโก๊ะปั๊มอยู่ด้วย แต่เป็นที่น่าสนใจในเวลาที่เราเซ็นชื่อไม่จำเป็นที่เจ้าของฮังโก๊ะต้องเซ็นเองจะให้คนอื่นเซ็นแทนก็ได้ เพราะฉะนั้นถ้าให้คนอื่นเขียนชื่อแทนให้หรือว่าพิมพ์ชื่อของตนจากคอมพิวเตอร์ลงไปแล้วเรานำฮังโก๊ะปั๊มลงไปก็มีผลเหมือนเราได้ลงลายมือชื่อเหมือนกับเราลงลายมือชื่อ การกระทำแบบนี้จะได้รับการรับรองตามกฎหมายเฉพาะอีกที

จะเห็นว่า "ฮังโก๊ะ" มีความสำคัญมากในระบบกฎหมายแพ่งของญี่ปุ่น ทำให้ญี่ปุ่นต้องมีการขึ้นทะเบียนฮังโก๊ะของแต่ละคนไว้ ซึ่งจะเห็นว่าที่ร้านค้าราคาถูกอย่างเช่นร้านร้อยเยนจะมีฮังโก๊ะขายอยู่เหมือนกัน แต่จะเป็นฮังโก๊ะที่ราคาไม่แพงมากและมักจะเป็นชื่อที่มีมากในญี่ปุ่น เช่น ซาโต้ หรืออานาตะ เป็นต้น ดังนั้น ชื่อที่มีความนิยมและมีการตั้งชื่อซ้ำๆ กันมาก ก็จะมีฮังโก๊ะขายในร้านค้าราคาถูก ดังนั้นเมื่อซื้อขายกันได้ง่ายจึงต้องมีวิธีการทางกฎหมายขึ้นมาเพื่อจะป้องกันการปลอมฮังโก๊ะได้ง่ายในเรื่องนี้ก็คืออย่างน้อยก็วิธีการขึ้นทะเบียนฮังโก๊ะ สถานที่ขึ้นทะเบียนจะไปขึ้นที่เมืองที่ตัวเองอาศัยอยู่เช่นอาศัยอยู่ที่เขตโอซาก้าก็ไปขึ้นทะเบียนที่เขตโอซาก้า พอไปขึ้นทะเบียนแล้วทางเขตโอซาก้าจะออกเอกสารสำคัญให้โดยมีลักษณะเป็นกระดาษแผ่นเล็กๆ เพื่อเป็นใบบันทึกยืนยันว่าเราไปขึ้นทะเบียน พอได้ใบ

บันทึกเราก็นำไปขึ้นที่เซตก็จะได้รับหลักฐานเป็นใบที่มีขนาดกระดาษเอ ๔ ว่าเราได้รับการขึ้นทะเบียนเรียบร้อยแล้ว การที่เราไปขึ้นทะเบียนจะเป็นวิธีการที่ทำให้ผู้อื่นสามารถนำไปทำสำเนาซ้ำได้เพราะว่าถ้าถ่ายเอกสารแล้วก็มีลายน้ำขีดทำให้ไม่เหมือนของจริงก็เป็นวิธีการป้องกันไม่ให้ใครนำไปทำสำเนาซ้ำได้ต่อไป ยกตัวอย่างกรณีเราไปซื้อขายอสังหาริมทรัพย์กับพวคนายหน้าในการทำหนังสือสัญญาก็ต้องมีส่วนที่ปั๊มลงไปแล้วมีกระดาษรับรองว่าเป็นตัวจริงที่ใช้ยังโกะตัวนี้

ฮังโกะนี้เป็นวัฒนธรรมของประเทศจีน ญี่ปุ่นเราได้รับอิทธิพลมาจากประเทศจีนในหลายๆ ประเทศที่ยังคงใช้ฮังโกะในชีวิตประจำวันอย่างนี้ก็คงมีแต่ประเทศญี่ปุ่นที่เดียว ที่ในประเทศเกาหลีก็มีระบบการขึ้นทะเบียนฮังโกะเหมือนกัน เมื่อเปรียบเทียบกันแล้วที่เกาหลีก็ยังให้ความสำคัญกับการลงลายมือชื่อมากกว่าที่ญี่ปุ่นอยู่ดี นอกเหนือจากนี้ใน บริษัทหรือมหาวิทยาลัย ในศาลเอง ก็มีการใช้ฮังโกะอย่างแพร่หลาย อย่างถ้าเป็นในบริษัทก็อาจจะมีการทำฮังโกะหลายอันเพื่อให้พนักงานของตนเป็นคนปั๊มได้ เมื่อทำมากก็มีปัญหาว่าใครจะเป็นคนรับผิดชอบ ใครจะเป็นคนปั๊มฮังโกะ แต่เวลาปั๊มในเอกสารในบริษัทไม่ได้มีผลทางกฎหมายอะไร เพียงแต่ว่าใครทำเอกสารอันนี้จะได้ไปตามตัวถูกเมื่อเอกสารผิดเท่านั้นเอง

สำหรับประเทศไทย ตราประทับของบริษัท น่าจะมีสถานะเช่นเดียวกับ ฮังโกะ หรือเปล่าครับ ท่านผู้อ่านคิดเหมือนกันไหมครับ เชิญติดตามเรื่องต่อไปกันเลยครับ เป็นบทความที่นางสาวสิรินาถหรือน้องกวาง ขวาลตันพิพัทธ์ ได้ถ่ายทอดเทศกาลวันงานสำคัญวันหนึ่งของชาวญี่ปุ่น ซึ่งเป็นเทศกาลประจำปีอันยิ่งใหญ่ มาติดตามกันเลยครับ

ประสบการณ์งาน “เทศกาลทานาบาตะ”

ช่วงที่อบรมหลักสูตรกันนั้น เป็นช่วงต้นฤดูร้อนของประเทศญี่ปุ่นพอดี ซึ่งในช่วงนั้น เป็นช่วงเทศกาลทานาบาตะพอดี ซึ่งเทศกาลทานาบาตะจะจัดขึ้นในวันที่ ๗ เดือน ๗ ของทุกปี เทศกาลทานาบาตะนั้นเรียกได้ว่าเป็นสัญญาณของการเริ่มต้นเทศกาลฤดูร้อนต่างๆในประเทศญี่ปุ่น คนญี่ปุ่นเชื่อกันว่า วันทานาบาตะนั้นเป็นวันแห่งความสุขสมหวังของดาวสองดวง คือดาวเจ้าหญิงทอผ้า

โอริฮิเมะ หรือดาวเวก้า (Vega) เป็นดาวที่สดใสที่สุดในกลุ่มดาวพิณ กับดาวคนเลี้ยงวัว ฮิโกโบชิ หรือดาวอัลแตร์ (Altair) เป็นดาวที่สดใสที่สุดในกลุ่มดาวนกอินทรี ที่ผลัดพรากจากกัน โดยมีแม่น้ำแห่งสวรรค์ (อามาโนาคาวา) ซึ่งก็คือทางช้างเผือกกั้นไว้ ทั้งสองจะมีโอกาสได้ข้ามแม่น้ำแห่งสวรรค์ (อามาโนาคาวา) มาพบกันแค่ปีละครั้งในวันที่ ๗ เดือน ๗ นี้ คนญี่ปุ่นจึงถือกำเนิดวันทานาบาตะขึ้นมา ในวันทานาบาตะนี้ คนญี่ปุ่นจะตัดกิ่งไผ่มาปักไว้ และเขียนคำอธิษฐานห้อยกับกิ่งไผ่ เพราะเชื่อว่า คำอธิษฐานจะสมหวังเหมือนกับที่เจ้าหญิงทอผ้าโอริฮิเมะ และคนเลี้ยงวัว ฮิโกโบชิ สมหวังได้มาพบกัน การเขียนคำอธิษฐานลงบนกระดาษสี่เหลี่ยมผืนผ้า ๕ สี เรียกว่า "ทังซะซุ"(Tanzaku) จากนั้นนำไปห้อยบนกิ่งไผ่ พร้อมด้วยของประดับอื่นๆ เช่น กระดาษตัดเป็นรูป

คล้ายๆ โช้แทนสัญลักษณ์ของทางข้างเผือก เป็นต้น วันรุ่งขึ้นก็จะนำกระดาษอธิษฐานเหล่านี้ไปลอยน้ำ ที่มาของเทศกาลทานาบาตะ เริ่มจากตำนานความเชื่อของคนญี่ปุ่นที่ว่า กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว

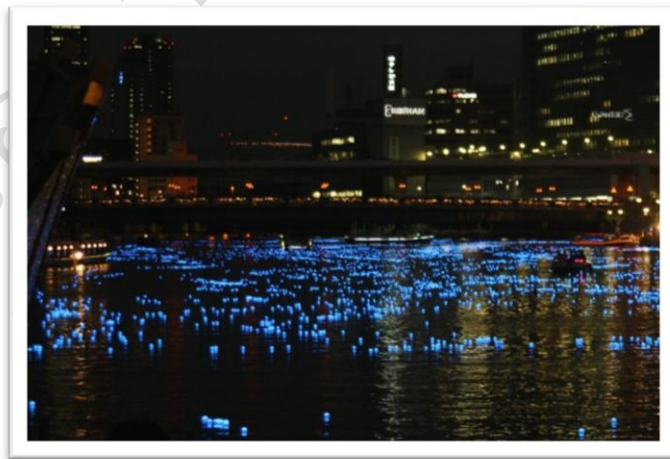
ด้านเหนือของแม่น้ำแห่งสวรรค์ อามาโนคาว่า มีลูกสาวของกษัตริย์ผู้ครองสวรรค์ชื่อว่า โอริฮิเมะ นางเป็นผู้ที่มีความสามารถทอผ้าได้อย่างงดงาม เป็นที่ชื่นชอบของพระบิดา พระบิดาจึงให้เจ้าหญิงทอผ้า โอริฮิเมะทอผ้าอยู่ตลอดเวลา จนเจ้าหญิงทอผ้า โอริฮิเมะไม่มีโอกาสได้ไปพบรักกับชายใดเหมือนกับผู้หญิงคนอื่นๆ ด้วยความหวังใยพระบิดาจึงให้นางได้มีโอกาสพบกับ คนเลี้ยงวัว ฮิโกโบชิ ที่อาศัยอยู่อีกฟากของแม่น้ำแห่งสวรรค์ อามาโนคาว่า และเมื่อเจ้าหญิงทอผ้า โอริฮิเมะ ได้พบกับคนเลี้ยงวัว ฮิโกโบชิไม่นาน ทั้งสองก็หลงรักกันและแต่งงานกัน หลังจากแต่งงาน โอริฮิเมะก็ไม่ทอผ้าอีก ส่วนฮิโกโบชิก็ไม่ไปเลี้ยงวัว ปลอยให้วังเพนพ่านไปทั่วสวรรค์ กษัตริย์แห่งสวรรค์ทรงกริ้วมาก จึงจับทั้งคู่แยกกัน โดยให้อยู่กันคนละฟากของโดยมีแม่น้ำแห่งสวรรค์ อามาโนคาว่า หรือทางข้างเผือกกั้น เจ้าหญิงทอผ้า โอริฮิเมะ เสียใจเป็นอันมาก จึงขอร้องพระบิดาให้ได้พบกับคนเลี้ยงวัว ฮิโกโบชิอีก พระบิดาทรงใจอ่อน อนุญาตให้ทั้งคู่ได้พบกันปีละครั้ง ในวันที่ ๗ เดือน ๗ ของทุกปีซึ่งก็คือวันทานาบาตะ โดยโอริฮิเมะจะต้องกลับมาขยันทอผ้าให้เสร็จ จึงจะได้พบกับสามี ฮิโกโบชิ แม้ทั้งสองจะมีโอกาสได้พบกัน แต่ก็ไม่สามารถข้ามแม่น้ำแห่งสวรรค์ อามาโนคาว่าไปหากันได้ ได้แต่เห็นกันอยู่คนละฝั่ง เจ้าหญิงทอผ้าโอริฮิเมะจึงได้แต่นั่งร้องไห้ แต่แล้วก็มีฝูงนกนางเขนบินผ่านมา ด้วยความสงสารฝูงนกนางเขนจึงอาสาใช้ปีกของพวกตนเป็นสะพานให้ทั้งคู่ได้ข้ามไปพบกัน แต่หากในวันทานาบาตะปีใดเกิดฝนตก ฝูงนกนางเขนนั้นก็จะไม่ได้บินผ่านมา ทำให้เจ้าหญิงทอผ้า โอริฮิเมะ และคนเลี้ยงวัว ฮิโกโบชิ ต้องรอจนกว่าจะถึงวันทานาบาตะอีกปี จากที่กล่าวมาข้างต้น เราซึ่งเป็นคนไทยที่ได้มีโอกาสไปสัมผัสเทศกาลนี้พอดี จึงไม่พลาดโอกาสที่จะหาประสบการณ์ใหม่ให้กับตัวเอง จึงวางแผนในช่วงสัปดาห์ก่อนที่จะถึงวันเทศกาลว่า จะต้องไปสัมผัสบรรยากาศงานเทศกาลนี้ของญี่ปุ่นให้ได้ ซึ่งแผนที่วางไว้ได้แก่ การหาชุดยูคาตะไปงานเทศกาล การสอบถามจากน้องที่เป็นไกด์พาเที่ยวเกียวโต ว่าที่ศาลเจ้าที่ไหนจะจัดงานเทศกาลนี้บ้าง เป็นต้น เริ่มแรกการหาชุดยูคาตะ ชุดยูคาตะสามารถหาซื้อได้ตามร้านค้าที่ขายชุดประเภทนี้ ซึ่งหน้ามหาวิทยาลัยก็เห็นอยู่ร้านหนึ่ง ซึ่งราคาก็แพงพอสมควร ไปหาดูมาหลายร้านจนเกือบจะถอดใจ เนื่องจากราคาที่ค่อนข้างแพง แต่ก็ไปได้ชุดยูคาตะช่วงที่ไปเที่ยวนารา หลังจากเที่ยวชมพิพิธภัณฑ์เรียบร้อยแล้ว ทางไกด์ได้ให้เวลาในการเที่ยวชมตามอริยาตสึ จึงเดินไปเรื่อยๆจนเจอร้านนี้ที่มีการลดราคาชุดยูคาตะ จึงซื้อมาทันที แต่เมื่อซื้อเสร็จต้องรีบวิ่งกลับมาที่รถ เนื่องจากใกล้เวลาที่กำหนดเจอกันแล้ว ซึ่งเหนื่อยมาก แต่ก็คุ้ม หลังจากซื้อชุดมาแล้วปัญหาที่ตามมา คือ ซื้อมาแล้วจะใส่อย่างไร จึงปรึกษากับเพื่อน เพื่อนก็แนะนำว่า เราก็ให้คนญี่ปุ่นที่มาช่วยดูแลคณะอบรมช่วยสอนวิธีการใส่ให้สิ ดังนั้นในวันงานเทศกาล จึงจัดการนำชุดยูคาตะใส่ดู เพื่อมาขอความช่วยเหลือจากผู้ดูแล ซึ่งในระหว่างทางมหาวิทยาลัย เราได้เจอคนญี่ปุ่นที่ใส่ชุดยูคาตะหลายคน เราก็คิดในใจว่า เดียวเราก็จะใส่บ้างเหมือนกัน เมื่อถึงช่วงพักกลางวัน ก็ไปขอร้องให้ผู้ดูแลช่วยสอนใส่ชุดให้ เมื่อแต่งชุดเสร็จแล้ว ความรู้สึกในใจคืออยากเห็นตัวเองว่าเป็นอย่างไรบ้าง จากนั้นพี่ๆหลายคนก็เข้ามาขอถ่ายรูปด้วยกัน เป็นที่สนุกสนานอย่างยิ่ง จากนั้นไม่นาน ปัญหาที่ตามมาอีกแล้ว คือว่าจะเรียนคาบบ่ายอย่างไร จะถอดชุดยูคาตะออกก็ไม่กล้า เพราะเกรงใจคนที่ใส่ให้

และถ้าถอดแล้วจะใส่กลับไปอย่างไร จนได้ข้อสรุปว่า ใส่ชุดยูคาตะนั่งเรียนคาบบายเป็นนั่นแหละ ซึ่งการใส่เสื้อผ้า ๒ ชั้นในหน้าร้อน เป็นอะไรที่ทรมานมาก เนื่องจากร้อนมาก เหงื่อออกตลอดเลย และแล้วเวลาที่รอคอยก็มาถึง การไปเที่ยวงานเทศกาล แต่ก่อนที่จะได้ไปก็มีเรื่องเกิดขึ้นอีกแล้ว เรื่องก็คือปวดท้องน้ำ จึงต้องถอดชุดออก เพื่อไปเข้าห้องน้ำ เป็นเรื่องแล้วไหมดั่ง ถอดออกแล้ว ใส่เข้าไปไม่เป็น ไม่กล้าไปขอให้ผู้ดูแลช่วยใส่ให้ ความลำบากจึงตกเป็นของพี่ๆที่จะไปงานเทศกาลด้วยกัน ต้องมาช่วยแต่งตัวให้ใหม่ ระหว่างแต่ง พี่ที่ช่วยแต่งตัว บอกว่า เหมือนแต่งตัวให้ลูกสาวเลย ในระหว่างที่พี่ๆช่วยกันแต่งตัว ผู้ดูแลก็มาคิดว่าพวกเราทำอะไรกัน และเขาก็ชมว่า พวกเราผูกชุดยูคาตะได้ดี เก่งมากที่แต่งได้

เราอยากบอกว่าขอบคุณพี่ๆทุกคนที่ช่วยแต่งชุดให้ ไม่อย่างนั้นก็คงไม่ได้แต่งชุดยูคาตะแน่ เรื่องชุดผ่านพ้นไปได้ด้วยดี แต่ยังไม่จบ เมื่อเรื่องชุดผ่านไป เรื่องใหม่ตามมา คือ เรื่องรองเท้า อยากบอกว่า สภาพการเดินทางด้วยรองเท้าเก็ยะเป็นเรื่องที่ลำบากมาก ไม่สามารถก้าวยาวๆได้ ต้องเดินให้รีบร้อย ช่วงแรกๆเดินช้ำมาก และเดินไม่ถนัด มีสะดุดพื้นบ้าง ต้องมีพี่ช่วยพยุงกันไป แต่หลังๆเริ่มชินกับการเดิน เริ่มเดินเป็นคนมากกว่าขึ้น ไม่เหมือนตอนแรกอย่างกับหุ่นยนต์ ซึ่งในการเดินทางไปงานเทศกาลในครั้งนี้ เราได้รับความอนุเคราะห์จากไกด์จำเป็น ยูกะ ซึ่งเป็นนักเรียนที่มาร่วมฟังในห้องเรียนด้วย และเป็นผู้ช่วยแต่งชุดในตอนกลางวัน เป็นคนนำทางมายังศาลเจ้าโอซาก้าเทนมังกุ อยู่ใกล้สถานี minami-morimachi และระหว่างที่เดินไปศาลเจ้าดังกล่าวจะผ่าน Tenjimbashi-suji ซึ่งเป็นถนนซ็อบปิ้งที่ยาวที่สุดในประเทศญี่ปุ่น ที่จัดงานเทศกาลทานาบาตะ ซึ่งในงานเทศกาลจะมีจุดที่ให้เขียนคำอวยพร ซึ่งก็ไม่พลาดที่จะจ่ายเงิน ๓๐๐ เยน เพื่อซื้อกระดาษมาเขียนและผูกที่ต้นไผ่ที่ทางศาลเจ้าจัดเตรียมไว้ และมีร้านค้ามาออกร้านมากมาย บรรยากาศในงานมีผู้คนออกมาร่วมงานมากมาย มีการแสดงภายในงาน และในตอนกลางคืน ได้มีการจัดคอมไปลอยในแม่น้ำจำลองเป็นทางช้างเผือก ซึ่งงานหลังนี้ เราพลาด แต่พี่ๆที่อยู่ต่อไม่พลาดที่จะเก็บรูปมาฝากให้อีกฉากัน

วิญญาณฉันรอที่ทางช้างเผือก น่าสงสารนะครับที่ทั้งคู่ต้องรอคอย และมีโอกาสได้พบกันเพียงปีละหนึ่งครั้งเท่านั้น เพราะนั่นแล้ว เมื่อท่านมีคนรัก และมีโอกาสอยู่ด้วยกัน ทุกๆ ท่านต้องใช้เวลาที่ได้อยู่ร่วมกันให้คุ้มค่าที่สุดโดยสร้างความรู้สึกดีๆ ซึ่งกันและกัน พร้อมทั้งการดูแลห่วงใยซึ่งกันและกันนะครับ

มาถึงเรื่องต่อไป คุณรัฐศรัณย์หรือพีรณีย์ พงษ์สุขเวชกุล จะกล่าวถึงกฎหมายรัฐธรรมนูญของชาวญี่ปุ่นโดยสังเขปนะครับ

ในช่วงของการอบรมเรื่องกฎหมายรัฐธรรมนูญของประเทศญี่ปุ่น ทำให้ผู้เข้ารับการอบรมได้ทราบความเป็นมาของรัฐธรรมนูญดังกล่าวว่ามาจากหลักความเสมอภาค (Equality) และเสรีภาพ (Liberty) และมีหลักการสำคัญที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญของญี่ปุ่นซึ่งสามารถแยกพิจารณาได้ดังนี้ กล่าวคือ

๑. อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน (Sovereignty of the people) ซึ่งจะปรากฏตามคำปรารภตอนต้นของรัฐธรรมนูญ ซึ่งแสดงออกได้โดยการใช้สิทธิเลือกตั้ง (มาตรา ๑๕) และเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น (มาตรา ๑๙)

๒. การรับรองสิทธิขั้นพื้นฐาน (bill of fundamental rights) ปรากฏตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๐ - ๔๐

๓. หลักการไม่ทำสงคราม (Pacifism) ปรากฏตามหมวด ๒ การสละสิทธิในการทำสงคราม มาตรา ๙

ประมุขของประเทศญี่ปุ่นมีความแตกต่างกับของประเทศไทย ประเทศญี่ปุ่นสมเด็จพระจักรพรรดิทรงเป็นสัญลักษณ์แห่งรัฐและสัญลักษณ์แห่งความเป็นเอกภาพของประชาชนเท่านั้น

อำนาจนิติบัญญัติเป็นของรัฐสภาซึ่งเป็นองค์กรสูงสุดแห่งอำนาจรัฐและเป็นองค์กรเดียวในการบัญญัติกฎหมายของรัฐ ประกอบด้วยสองสภา คือ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา

ส่วนในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างรัฐธรรมนูญกับวิถีชีวิตของประชาชนชาวญี่ปุ่นนั้นจะคำนึงถึงการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนเป็นสำคัญจึงได้คุ้มครองสิทธินี้ไว้ในรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๐ - ๔๐ เป็นสำคัญ

ปัจจุบันปัญหาที่เกิดขึ้นกับรัฐธรรมนูญญี่ปุ่น คือ เรื่องการไม่ทำสงคราม (Pacifism) ปรากฏตามหมวด ๒ การสละสิทธิในการทำสงคราม มาตรา ๙ เนื่องจาก คณะรัฐมนตรีญี่ปุ่นซึ่งนำโดย นายชินโซ อาเบะ นายกรัฐมนตรีประเทศญี่ปุ่นได้ผ่านมติตีความใหม่มาตรา ๙ แห่งรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ขยายบทบาทของเอสดีเอพีในการปกป้องตนเองร่วม (collective self-defense) นอกดินแดน โดยมี ๓ เงื่อนไขกว้างๆ คือ

๑. เมื่อการโจมตีประเทศนั้นๆ เป็น “ภัยคุกคามชัดเจน” ต่อความปลอดภัยของญี่ปุ่น หรือล้มล้างสิทธิในการมีชีวิต เสรีภาพและการแสวงหาความสุขตามรัฐธรรมนูญของพลเมืองญี่ปุ่น

๒. ไม่มีหนทางอื่นใดที่จะป้องกันการโจมตีและปกป้องญี่ปุ่นกับพลเมือง

๓. ใช้กำลังจำกัดเท่าที่จำเป็นขั้นต่ำ

มติดังกล่าวทำให้ประชาชนชาวญี่ปุ่นส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยและมีการคัดค้านเป็นจำนวนมาก

นอกจากนี้ในการอบรมทำให้ปัญหาในเรื่องความไม่เชื่อใจพรรคการเมืองหรือการเลือกตั้งในประเทศญี่ปุ่น เนื่องจากนโยบายต่างๆที่รัฐบาลได้มีขึ้นอาจไม่สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของประชาชนชาวญี่ปุ่น เช่น

การแปรรูประบบไปรษณีย์ของประเทศญี่ปุ่น

เดิมระบบไปรษณีย์ญี่ปุ่นเป็นของรัฐบาล ต่อมาในปี คศ.๒๐๐๕ นายกรัฐมนตรีจุงอิชิโร โคะอิซุมิ ต้องการแปรรูประบบไปรษณีย์ แต่ไม่ได้รับเสียงข้างมากในสภาจึงตัดสินใจยุบสภา และแถลงว่าหากเลือกตั้งใหม่ถ้าได้เป็นรัฐบาลก็จะแปรรูปกิจการไปรษณีย์ ทำให้เห็นได้ว่าการยุบสภาเป็นเพียงการแสดงละคร ความเชื่อใจของประชาชนชาวญี่ปุ่นต่อรัฐบาล ระบบการเลือกตั้งของญี่ปุ่นจึงเปลี่ยนไป

การเปลี่ยนชั่วคราวอำนาจของรัฐบาล เป็นต้น

จากปัญหาดังกล่าวทำให้เกิดคำถามว่า เจตนารมณ์ของประชาชนสามารถแสดงออก

ทางการเมืองได้อย่างไรบ้าง นอกจากการใช้สิทธิเลือกตั้งหรือการประท้วง ซึ่งอาจารย์ผู้บรรยายเห็นว่า ควรมีการประชาพิจารณ์หรือเลือกตั้งรัฐบาลหรือนายกรัฐมนตรีโดยตรงหรือการประชาพิจารณ์นโยบายที่รัฐบาลจะประกาศใช้ต่างๆ ซึ่งจะตรงต่อเจตนารมณ์ของประชาชนญี่ปุ่นได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมมากกว่า

เป็นอย่างไรบ้างครับ พอมองเห็นภาพของกฎหมายรัฐธรรมนูญของประเทศญี่ปุ่นบ้างไหมครับ โดยแตกต่างกับกฎหมายรัฐธรรมนูญของประเทศไทยเรามากน้อยแค่ไหน เรื่องต่อไปจะกล่าวถึงกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของประเทศญี่ปุ่นครับ โดยข้าพเจ้านายวุฒิปวงษ์หรือโต เก็อฉิม และนางศรียุญาหรือพ้อออย กมลจิตรวี ครับ ไปติดตามกัน

เมื่อได้ศึกษาถึงกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของประเทศญี่ปุ่น เห็นได้ว่าเป็นความแตกต่างกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของไทยอยู่มาก เริ่มตั้งแต่การคัดเลือก คัดสรรบุคคลากรในกระบวนการยุติธรรม พบว่าบุคคลากรในกระบวนการยุติธรรมของญี่ปุ่นนั้น ไม่ว่าจะเป็นผู้พิพากษา อัยการ หรือทนายความ จะต้องจบการศึกษาระดับปริญญาตรีทางกฎหมาย และจบจากสถาบันเนติบัณฑิตแห่งชาติ ซึ่งผู้ที่จะเข้าศึกษาในสถาบันเนติบัณฑิตแห่งชาติ ต้องสอบแข่งขันเพื่อเข้าศึกษา และเมื่อสอบเข้าได้แล้วจะสอบผ่านทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยภาคปฏิบัติจะเข้ารับการฝึกงานที่ศาลต่างๆ เข้าฝึกงานที่สำนักงานอัยการสูงสุด และสำนักงานทนายความตามระเบียบที่คณะกรรมการเนติบัณฑิตแห่งชาติกำหนด

เมื่อผ่านการสอบข้อเขียนและผ่านการฝึกภาคปฏิบัติแล้ว จึงจะถือว่าสอบผ่านเป็นเนติบัณฑิต และสามารถเลือกปฏิบัติหน้าที่ที่ตนชอบได้เลย โดยไม่ต้องสอบเข้ารับราชการอีก โดยหากต้องการเป็นอัยการก็นำเอกสารของเนติบัณฑิตแห่งชาติไปสมัครกับสำนักงานอัยการสูงสุด หากต้องการเป็นผู้พิพากษาก็ไปสมัครกับสำนักงานศาลสูงสุด ส่วนผู้ที่ต้องการเป็นทนายความก็ต้องไปลงทะเบียนในเนติบัณฑิตแห่งชาติแล้วไปลงทะเบียนกับเนติบัณฑิตท้องถิ่นที่ตนต้องการเป็นทนายความ

ส่วนระบบกฎหมายของญี่ปุ่นจะเป็นระบบประมวลกฎหมาย (CIVIL LAW) ส่วนการพิจารณาคดีในศาลใช้ระบบกล่าวหาตามแบบสหรัฐอเมริกา (the Anglo-American model) โดยฝ่ายโจทก์ซึ่งเป็นฝ่ายกล่าวหาที่มีหน้าที่นำพยานเข้าสืบก่อน จากนั้นให้จำเลยนำพยานเข้าสืบ โดยโจทก์จำต้องสืบพยานจนสิ้นข้อสงสัย (prove beyond a reasonable doubt) และเมื่อสืบพยานเสร็จแล้วศาลจะพิจารณาว่าจะตัดสินลงโทษอย่างไรโดยจะเปรียบเทียบกับคดีในลักษณะเดียวกันที่ผ่านมา

อำนาจตุลาการเป็นอำนาจสูงสุด สามารถควบคุมความชอบด้วยกฎหมายของรัฐธรรมนูญตามหลักอำนาจตุลาการสูงสุด (judicial supremacy) ที่ญี่ปุ่นได้รับมาจากสหรัฐอเมริกา ตามคำประกาศพอร์ตตาม (The Portsmad Declaration) โดยญี่ปุ่นได้ยกเลิกศาลปกครองในปี ค.ศ. ๑๙๔๗ โดยศาลสูงสุด (saiko saibansho) ก็รับมาจากสหรัฐอเมริกา แต่ศาลสูงสุดของญี่ปุ่น (saiko saibansho) มีผู้พิพากษา ๑๕ คน รับผิดชอบเฉพาะปัญหาข้อกฎหมายเท่านั้น ส่วนในคดีแพ่งหากไม่มีกฎหมายบัญญัติไว้ ศาลสามารถใช้หลักกฎหมายทั่วไป (general principles of law) หรือหลักโยริ (jori) มาพิพากษาได้ ต่อมาสภาไดเอท ได้กำหนดเปลี่ยนวิธีพิจารณาคดีอาญาใหม่ โดยกำหนดให้มีประชาชนเข้าร่วมในการตัดสินในลักษณะระบบลูกขุน (jury system) โดยได้นำการพิจารณาคดีในระบบลูกขุนมาใช้ในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ (ค.ศ. ๒๐๐๙) ระบบลูกขุนญี่ปุ่นหรือที่เรียกว่า The saiban - in system จะเป็นการพิจารณาคดีย้ายระบบลูกขุนของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีและสาธารณรัฐฝรั่งเศส ซึ่งระบบลูกขุนที่จะนำมาในประเทศญี่ปุ่นได้รับการปรับปรุงโดย Mr. Robert Precht. แห่งมหาวิทยาลัยมอนทาน่า ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยกำหนดให้มีคณะลูกขุนจำนวน ๖ คน ผู้พิพากษาจำนวน ๓ คน รวมเป็น ๙ คน ทำหน้าที่รับฟังพยานและตัดสินคดี ซึ่งคดีที่จะใช้ลูกขุนทำการตัดสินคดี จะเป็นคดีที่มีอัตราโทษสูง เช่น ฆ่า ช่มชู้ ปล้นทรัพย์ เป็นต้น

ในการนำระบบลูกขุนมาใช้ในญี่ปุ่นได้มีผู้ที่แสดงความเห็นทั้งในด้านดีและข้อที่พึงระมัดระวัง อาทิ ผู้พิพากษา นาโอโกะ ฮากิวาระ (Naoko Hariwara) เห็นว่า การนำระบบลูกขุนมาใช้ถือว่าเป็นพิจารณาพิพากษาที่เคารพความเห็นของประชาชนและตัดความมีอคติของผู้พิพากษาออกไป การคัดเลือกลูกขุนของญี่ปุ่น ผู้ที่จะเป็นลูกขุนนอกจากจะมีคุณสมบัติเบื้องต้นเรื่องอายุการไม่เป็นเพื่อนหรือญาติของคู่ความฝ่ายใด ต้องได้รับการคัดเลือกโดยวิธีสุ่มเลือกของคู่ความ ทั้งไม่มีอคติต่อการพิจารณา เมื่อได้รับการคัดเลือกแล้วลูกขุนจะทำหน้าที่ในการตัดสินชี้ขาดในปัญหาข้อเท็จจริงว่า จำเลย ผิดหรือไม่ผิดเท่านั้น (guilty or not guilty) จากนั้นให้เป็นหน้าที่ผู้พิพากษาที่จะปรับบทกฎหมายและลงโทษตามที่กฎหมายบัญญัติไว้

หลายๆ ท่านน่าจะเห็นภาพรวมของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของประเทศญี่ปุ่นบ้างไม่มากนักน้อย เรามาเปลี่ยนบรรยากาศถึงสถานที่ท่องเที่ยวในประเทศญี่ปุ่นกันบ้าง ข้าพเจ้าจะนำเสนอบรรยากาศของบ่อน้ำพุร้อนที่ อาริมะออนเซ็น เมืองโกเบ ก่อนอื่นข้าพเจ้าขอพูดถึงคำว่า ออนเซ็น กับ เซนโต ซึ่งฟังดูเหมือนจะคล้ายคลึงกันมาก จะเป็นออนเซ็นได้ ต้องเป็นน้ำแร่แท้จากธรรมชาติ สูดจากไต้ดินจริงๆ ดังนั้น ไม่ใช่จะผุดสถานออนเซ็นขึ้นมาจากจุดไหน ที่ไหน เมืองใดก็ได้ ยกเว้นบริเวณนั้นจะมีน้ำแร่จริง ดังนั้น น้ำที่ร้อนนี้คือร้อนมาแล้วจากไต้ดิน ในขณะที่เซนโตนั้นเป็นโรงอาบน้ำสาธารณะและน้ำร้อนนั้นคือร้อนจากการถูกต้ม เป็นน้ำประปาธรรมดาที่บางที่เติมแร่ธาตุลงไป สรุปคือ ออนเซ็นคือน้ำแร่ เซนโตคือน้ำร้อน

อาริมะ ออนเซ็น เป็นชื่อเรียกของทั้งเวียงย่านที่มีสายน้ำแร่ใต้ดินไหลผ่าน ไม่ใช่ชื่อของบ่อใดบ่อหนึ่งโดยเฉพาะ อาริมะออนเซ็นนี้ ที่โด่งดังก็เพราะเขามั่นใจว่าน้ำแร่ของเขาดีจริงๆ คือเมื่อเอามาวิเคราะห์แล้วพบว่า มีแร่ธาตุหลายชนิด รักษาโรคได้หลายโรค วิธีดูก็คือดูด้วยตาเปล่าคือ บ่อไหนที่สีเหมือนน้ำโคลนก็มีแร่ธาตุมาก แปะแล้วได้ประโยชน์อย่างมาก เมื่อเพื่อนร่วมก๊วนเสนอสถานที่ออนเซ็นที่อาริมะ ออนเซ็น เมืองโกเบ พวกเราทั้ง ๕ คน ขอเอ่ยชื่อเล่นคือ พี่แป๊ะ พี่ชาญ พี่ซี น้องเอ็ก และข้าพเจ้า น้องโต จึงตัดสินใจไปด้วยกัน เริ่มต้นที่ซันโนะมียะ นั่งชั้บเวย์สายเซชิน - ยะมะเตะ ผ่านที่สถานีชินโกเบ ไปลงสถานีทะนิงะมิ (Tanigami) จากนั้นเปลี่ยนไปขึ้นรถไฟสายอะริมะไลน์ ไปลงที่อะริมะงุชิสเตชัน (Arimaguchi) จากนั้นต่ออีกหนึ่งสถานี ถึงอะริมะออนเซ็นสเตชัน ซึ่งอ่านแล้วก็มันงกกันใหม่ครับ ข้าพเจ้าเองก็งงอยู่เหมือนกัน แต่โชคดีที่กรุ๊ปเรามีไกด์ผู้ชำนาญคือ น้องเอ็ก จากศาลแพ่งกรุงเทพใต้ นำเราเดินทางไปอย่างคล่องแคล่ว เดินไปตามถนนซึ่งเป็นเนินชันขึ้นสู่ภูเขา บนหนทางเลี้ยวลดแต่สภาพบ้านเรือนที่ตั้งอยู่บนเนินเขา มองดูข้างเป็นระเบียบ สบายตา แฝงด้วยความร่มเย็น และเงียบสงบ เราเดินไปเรื่อยๆ จนพบกับออนเซ็นที่หนึ่ง ดูแล้วน่าจะโอเคจึงพากันเข้าไป เจรจาพาที่กับพนักงานร้าน ซึ่งเป็นบ่าใจดีคนหนึ่ง เมื่อพูดคุยกันจนทราบราคาแล้วคือ ๖๕๐ เยนพร้อมผ้าเช็ดหน้าผืนเล็ก ๑ ผืน พวกเราก็ปลดเปลื้องอาภรณ์ด้วยความรวดเร็ว เดินเข้าไปที่บ่อ ก่อนชำระร่างกายแล้วพากายล่อนจ้อนจุ่มลงในบ่อน้ำพุกัน ที่นี่มีบ่อในร่มหนึ่งบ่อเล็กๆ เท่านั้น พร้อมห้องสพาร์เล็กๆ แต่บรรยากาศก็ถือว่าดีทีเดียว เงียบไม่พลุกพล่าน ตอนนั้นในบ่อมีวัยรุ่นผู้ชายที่ออนเซ็นอยู่ก่อนแล้ว ๔ คน และมีชายสูงวัย ๑ คน ผมกับเพื่อนๆ ทอดกายลงแช่น้ำพุพองหัวไหล่ พร้อมกำหนดลมหายใจเข้าออก หายใจเข้าภาวนา พุช หายใจออกภาวนา โธ รู้สึกสบายผ่อนคลายอย่างบอกไม่ถูก ส่วนของฟากผู้หญิงไม่รู้จะเป็นอย่างไรบ้าง ไม่อาจรู้ได้เลยครับ แต่เสียดายที่เขาไม่อนุญาตให้ถ่ายรูปสภาพบ่อน้ำพุหรือบรรยากาศภายในนะครับ หลังจากออนเซ็นกันเสร็จแล้ว อาบน้ำเย็น แต่งตัวกันเสร็จเรียบร้อยเดินออกจากร้าน โดยพนักงานคุณบ่าใจดียื่นโค้งคำนับ พร้อมกล่าว อาริฮาโต โกโซอิมัสซี เดินออกจากร้านได้สักพัก คราวนี้ทุกคนก็รู้สึกหิวขึ้นมา จึงมองหาร้านอาหารในย่านนั้น พบร้านขายบะหมี่ สุดท้ายพวกเรารับประทานอยู่ตั้งร้อนกันจนอิมกันไป ออนเซ็นแล้วก็ยังมากินของร้อนๆ ได้อย่างเอร็ดอร่อยได้อีกนะเนี่ย ขากลับถึงโอซาก้าอีกทีก็มืดมากแล้ว พวกเราทุกคนรู้สึกตัวเบา เหนื่อยอ่อน และนอนหลับอย่างสนิทตั้งแต่ยังไม่ถึงห้าทุ่ม ตื่นเช้าขึ้นมารู้สึกได้ถึงความเนียนมือของผิวหน้า และผิวกายตนเอง เอ็นี่มันเป็นเพราะออนเซ็นหรือเปล่าน้า

ต่อกันด้วยสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของญี่ปุ่นอีกหนึ่งแห่ง อนุสาวรีย์ทางประวัติศาสตร์แห่งเมืองเกียวโตและได้รับการขึ้นทะเบียนให้เป็นมรดกโลกทางวัฒนธรรมในปี ๑๙๙๔ จากองค์การยูเนสโก ถ่ายทอดโดย นางสาวอังศุมาลินหรือทราย เกษมรัตน์ ไปติดตามกันต่อเลยครับ

วัดคินคะคุจิ (Kinkaku-ji Temple)

พลับพลาทองเกียวโต วัดทองแห่งเมืองเกียวโต

วัดคินคะคุจิหรือวัดทอง เป็นวัดที่ทางมหาวิทยาลัยคันไซ ได้จัดให้ผู้เข้ารับการอบรมได้ไปทัศนศึกษาที่เมืองเกียวโต ซึ่งข้าพเจ้าและคณะผู้เข้ารับการอบรมรู้สึกประทับใจในความสวยงามของวัดทองและความร่มรื่นของสวนรอบๆ วัดเป็นอย่างมาก ในบทความนี้ข้าพเจ้าจึงขอเสนอเกี่ยวกับประวัติและความเป็นมาของวัดคินคะคุจิหรือวัดทองให้แก่ผู้อ่านได้ทราบเป็นเกร็ดความรู้

เมื่อเอ่ยถึงชื่อวัดคินคะคุจิ คิดว่าหลายคนคงจะคุ้นกับชื่ออยู่บ้างและยังบอกว่าเป็น “พลับพลาทอง” (Golden Pavilion) หรือวัดทองแห่งเกียวโต ก็จะทำให้หนีออกมากขึ้น โดยเฉพาะคนที่เคยดูการ์ตูนเรื่องอิคคิวซังก็จะคุ้นเคยกันดีกับภาพปราสาทสีทองของท่านโชกุน มีตำนานเกี่ยวกับการ์ตูนเรื่องอิคคิวซังที่วัดนี้ วัดนี้เคยเป็นที่พำนักของโชกุนอาชิกางะ โยชิมิซึ (Shogun Ashikaga Yoshimitsu) ผู้ที่ชอบทนายปุจฉา – วิสัชนา กับอิคคิวซังในการ์ตูน

แรกเริ่มเดิมทีวัดคินคะคุจินี้ไม่ได้เป็นวัดอย่างที่เรารู้กัน แต่เป็นบ้านพักตากอากาศ ของรัฐบุรุษนาม ไชออนจิ คิซึเนะ (Sionji Kitsune) บ้านพักตากอากาศนี้ชื่อเดิมเรียกว่า คิตายามาได (Kitayama-dai) จนกระทั่งในปี ๑๓๙๗ โชกุนอาชิกางะ โยชิมิซึ ได้ซื้อบ้านพักตากอากาศต่อจาก ไชออนจิ และเปลี่ยนเป็นที่พำนักของโชกุนโดยตั้งชื่อว่า “คินคะคุจิ” ต่อมาเมื่อโชกุน โยชิมิซึ เสียชีวิต ที่พำนักของโชกุนก็ได้ถูกเปลี่ยนเป็นวัดแบบเซน โดยลูกชายของเขา

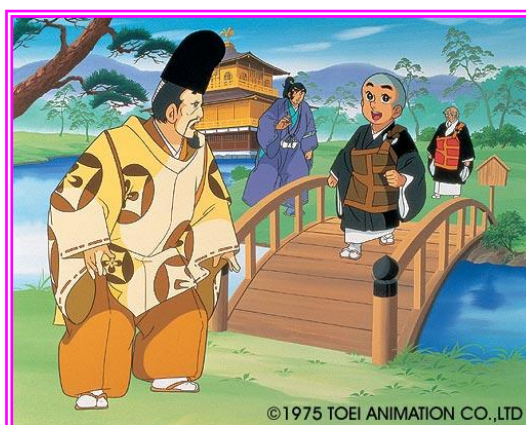
ปี ๑๕๕๐ วัดคินคะคุจิถูกเผา ระหว่างสงครามโอนิน เผาโดยพระฝึกหัดที่อยู่ในวัดชื่อฮายาชิโยเคน (Hayashi Yoken) ในวันที่ ๒ กรกฎาคม ปีนั้น ต่อมาในปี ๑๕๕๕ วัดคินคะคุจิ ได้ค่อยๆ ถูกบูรณะขึ้นทีละส่วน รวมไปถึงรูปปั้นโชกุนอาชิกางะ โยชิมิซึ และการตกแต่งภายใน บูรณะแล้วเสร็จทั้งวัดในปี ค.ศ. ๒๐๐๓

วัดคินคะคุจิ (Kinkakuji Temple) เป็นส่วนหนึ่งของอนุสาวรีย์ทางประวัติศาสตร์แห่งเมืองเกียวโตและได้รับการขึ้นทะเบียนให้เป็นมรดกโลกทางวัฒนธรรมในปี ๑๙๙๔ จากองค์การยูเนสโก ชื่ออย่างเป็นทางการคือ “โรคุองจิ” (Rokuonji) ตั้งอยู่ทางตอนเหนือเป็นวัดที่มีชื่อเสียงที่สุดในเกียวโต ส่วนทางตะวันออกเฉียงเหนือก็มีวัดคินคะคุจิหรือพลับพลาเงินที่สร้างขึ้นมาคู่กัน

วัดคินคะคุจินี้มีอยู่ ๓ ชั้น แต่ละชั้นมีรูปแบบทางสถาปัตยกรรมที่แตกต่างกันไป ชั้นแรกสร้างตามแบบพระราชวังเป็นที่อยู่ของโชกุน ชั้นที่สองสร้างตามแบบบ้านชามูโรเป็นที่พักของชามูโรผู้อารักขาโชกุน ส่วนชั้นที่สามสร้างตามแบบวัดในนิกายเซ็น บนยอดปราสาทมีรูปหล่ออนกฟีนิกซ์ทองและด้านหน้าเป็นบึงขนาดใหญ่สะท้อนภาพสีทองสดใสของอาคารวัด ด้านในไม่ได้เปิดให้นักท่องเที่ยวเข้าชม บรรยากาศของที่นี่ที่นักท่องเที่ยวต้องเข้าไปชมให้ได้คือ ภาพพลับพลาทองคำสะท้อนอยู่บนผิวน้ำ เราเรียกสระน้ำที่ตั้งของพลับพลาทองคำนี้ว่าสระกระจก รอบๆ บริเวณพลับพลา ยังมีการจัดสวนแบบเซน ที่สวยงามอีกด้วย เนื่องจากสวนในวัดนี้ เป็นสวนที่มีสภาพธรรมชาติมาก

ถ้ารู้จักการ์ตูนเรื่อง อิกคิวซัง หรือแอนน้อยเจ้าปัญญา ซึ่งถือว่าเป็น Mascot ของวัดคินคะคุจิ อย่างหนึ่งเลยก็ว่าได้ เพราะในการ์ตูน อิกคิวซังจะต้องคอยตอบคำถาม (ปุจฉา – วิสัชนา) กับท่านโชกุน อาซึคาเงะ โยชิมิชิ อยู่บ่อยครั้ง และทุกครั้ง อิกคิวซังก็สามารถตอบคำถามได้ ฉากของเรื่องก็จะ เป็นพลับพลาทองคำของ โชกุนอาซึคาเงะนั้นเอง ของที่ระลึกของที่นี่จึงมีรูป อิกคิวซังประดับอยู่มากมาย เรื่องอิกคิวซังนี้ถึงแม้จะเป็นเรื่องที่แต่งขึ้น แต่ก็มีผู้คนรู้จัก และชื่นชอบกันมากในหลายยุคหลายสมัย

จากประวัติและเกร็ดความรู้ของวัดคินคะคุจิที่เสนอไปข้างต้น ข้าพเจ้าหวังว่าผู้อ่านจะชื่นชอบและหลงใหลในความงามของวัดคินคะคุจิเหมือนอย่างข้าพเจ้ารู้สึกประทับใจหลังจากได้ไปเยี่ยมชมมาและทำนี้ข้าพเจ้าขอฝากเรื่องสุขภาพ ซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากที่ข้าพเจ้าเดินทางไปอบรมประมาณ ๒ อาทิตย์นั้น ข้าพเจ้าป่วยด้วยอาการเจ็บคอ ไอและไม่มีเสียงพูดถึง ๑ อาทิตย์ ของการอบรม เนื่องจากความไม่พร้อมของข้าพเจ้าเองที่ซื้อยาสามัญไปเพียงน้อยนิด ได้แก่ ยาพาราเซตาโมล น้ำชา และยาแก้แพ้ แต่ไม่มียาแก้ไอและในขณะที่ยาอบรมมีผู้ติดยาแก้ไออีกเสบไป ๑ ท่าน แต่ก็ทำให้ผู้อบรมท่านอื่นที่มีอาการเจ็บคอไปก่อนแล้ว ข้าพเจ้าจึงไม่มียาแก้ไออีกเสบทานเพื่อรักษาอาการเจ็บคอ และการจะไปหาหมอที่ญี่ปุ่น จากที่ข้าพเจ้าหาข้อมูลในอินเทอร์เน็ตก็มีขั้นตอนยุ่งยากและค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง เนื่องจากยาแก้ไออีกเสบเป็นยาที่ต้องให้แพทย์สั่งเท่านั้น และการไปหาหมอที่ญี่ปุ่นก็ต้องนัดล่วงหน้า และอย่างที่บอกค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง ข้าพเจ้าจึงถามอาจารย์ญี่ปุ่นที่ดูแลคณะเพื่อซื้อยาทานเอง แต่ยาของญี่ปุ่นก็ไม่สามารถรักษาอาการเจ็บคอได้ดีพอ ทำให้ข้าพเจ้าไม่มีเสียงพูดเลย การติดต่อสื่อสารกับน้องที่นอนห้องเดียวกันต้องสื่อสารผ่านโปรแกรมไลน์ การพูดคุยกับบุคคลอื่นก็ไม่สามารถกระทำได้ ข้าพเจ้าจึงอยากฝากเตือนผู้ที่เดินทางไปยังต่างประเทศว่า ให้จัดยาให้ครอบคลุมหรือจะทำประกันสุขภาพก่อนเดินทางไปต่างประเทศก็จะเป็นการดี เพราะนอกจากเราไม่ต้องห่วงปัญหาสุขภาพแล้ว การท่องเที่ยวหรือการเข้าอบรมก็จะได้เป็นไปอย่างราบรื่น สบายกายและสบายใจนั่นเอง

สำหรับหลักสูตรการฝึกอบรมเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิทางกฎหมาย สำหรับข้าราชการศาลยุติธรรมของประเทศไทย ณ มหาวิทยาลัยคันไซ (Kansai University) ประจำปี ค.ศ. ๒๐๑๔ (พ.ศ. ๒๕๕๗) ในครั้งนี้ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกท่านมีความประทับใจในการดูแลของคณะผู้ดูแลและกองการต่างประเทศเป็นอย่างมาก ที่จัดการฝึกอบรมครั้งนี้ได้เป็นอย่างดี การดูแลเอาใจใส่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอย่างดีเยี่ยม ซึ่งจะตราตรึงอยู่ในใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกท่าน และสุดท้ายนี้ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกท่าน ขอกราบขอบพระคุณสำนักงานศาลยุติธรรม ผู้สนับสนุนทุนการฝึกอบรม ต่างประเทศให้แก่ข้าราชการศาลยุติธรรม คณะผู้ดูแลทุกท่าน และกองการต่างประเทศ พวกเราผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะนำความรู้ ประสบการณ์ที่ได้มาพัฒนาตนเอง หน่วยงาน โดยจะปฏิบัติตนและปฏิบัติหน้าที่ของความเป็นข้าราชการที่ดี ตามพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชที่พระราชทานไว้ว่า “งานราชการนั้น คืองานของแผ่นดิน ข้าราชการจึงต้องสำเหนียกตระหนกอยู่ตลอดเวลาถึงฐานะและหน้าที่ของตน แล้วตั้งใจปฏิบัติงานทุกอย่างโดยเต็มกำลังสติปัญญาความสามารถ ด้วยความสุจริตเที่ยงตรง และด้วยความมีสติยั้งคิด เพื่อให้เกิดประโยชน์ที่แท้จริง คือความเจริญมั่นคงของประเทศชาติและประชาชน”